

ประวัตินามสกุลไทยและแซ่จีน

เพื่อจะได้เข้าใจถึงลักษณะนามสกุลไทยและแซ่จีนให้ดียิ่งขึ้น ในบทนี้จึงจะ
ขอกล่าวถึงประวัตินามสกุลไทยและแซ่จีนพอสังเขป ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ประวัติและความเป็นมาของนามสกุลไทย
- 2) ประวัติและความเป็นมาของแซ่จีน
- 3) เปรียบเทียบนามสกุลไทยกับแซ่จีน
- 4) จากแซ่ถึงนามสกุล

2.1 ประวัติและความเป็นมาของนามสกุลไทย

2.1.1 การตั้งชื่อของคนไทยก่อนพระราชบัญญัตินามสกุล

ก่อนจะทราบถึงประวัติและความเป็นมาของนามสกุลไทย
ควรทราบเกี่ยวกับชื่อของคนไทยก่อน เพราะทั้งชื่อและนามสกุลของคนไทยมีส่วน
เกี่ยวข้องกันเป็นอย่างมาก

แต่เดิมมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยาและรัตนโกสินทร์
ตอนต้นเรื่อยมาจนถึงรัชกาลที่ 5 กล่าวคือ ก่อนรัชสมัยรัชกาลที่ 6 คนไทยไม่เคยมี
นามสกุลใช้ คนโดยทั่วไปมีเพียงชื่อที่บิดามารดาหรือผู้มีอำนาจใดซึ่งเป็นที่เคารพ
นับถือตั้งให้เพื่อใช้เรียกกันและราชทินนามหรือชื่อที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานให้
เนื่องจากบุคคลนั้นได้ประกอบคุณงามความดีแก่ประเทศชาติบ้านเมืองสมควรได้รับ
ยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่นต่อไป ชื่อของคนไทยในสมัยก่อน
นั้นมักเป็นชื่อภาษาไทยง่ายๆ และมักมีชื่อซ้ำกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งมักก่อให้เกิดปัญหา

ยุ่งยากเวลาเรียกขานกันเป็นประจำ เพราะไม่มีนามสกุลใช้เพื่อแยกบุคคลแต่ละคนออกจากกัน ดังนั้นในสมัยโบราณเพื่อแยกว่าใครเป็นใครกันคนไทยจึงมีวิธีเรียกชื่อแยกเป็น 4 ประเภทคือ

- 1) เรียกตามลักษณะเฉพาะตัว โดยนำลักษณะเฉพาะตัวของเจ้าของชื่อมาเรียกรวมกับชื่อ เช่น นายจัน นวดเขียว เพื่อให้รู้ว่านายจันคนที่มีหนวดลักษณะเหมือนเขียว เป็นต้น
- 2) เรียกตามสถานที่อยู่ หรือตำแหน่งการงานและอาชีพที่ทำ เช่น นายบุญนาก บ้านกล้วย นายไม้ ช่างเหล็ก เป็นต้น
- 3) เรียกตามชื่อพ่อหรือแม่ โดยบอกว่าเป็นลูกเต้าเหล่าใคร เช่น นายสน ลูกนายทอง เป็นต้น
- 4) เรียกตามพระราชทินนามหรือบรรดาศักดิ์ ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินพระราชทานให้ เช่น ขุนพิณจักษุ เป็นต้น

สำหรับธรรมเนียมการเรียกชื่อแบบนี้สามารถจะใช้ได้เฉพาะในแวดวงแคบๆ ที่บุคคลเหล่านั้นอาศัยอยู่เท่านั้น แต่เมื่อถึงชั้นลูกหลานนาน ๆ เข้าก็ยากที่จะจำบรรพบุรุษหรือผู้ที่เป็นญาติสืบเชื้อสายเดียวกันของตนได้ และเมื่อมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น ย่อมเกิดความยุ่งยากมากมาในการเรียกชื่อกัน ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาในด้านการปกครองของทางราชการ และทางส่วนตัวอีกด้วย

2.1.2 ความเป็นมาของพระราชบัญญัตินามสกุล พ.ศ. 2456

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงปัญหาในเรื่องการเรียกชื่อแบบที่กล่าวข้างต้นนี้ ทรงมีพระราชดำริว่าคนไทยจำเป็นต้องมีนามสกุลหรือชื่อสกุลใช้ ดังเห็นได้จากพระราชบันทึกจดหมายเหตุรายวันส่วนพระองค์ เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2454 เมื่อครั้งเสด็จขึ้นครองราชย์ใหม่ ๆ ซึ่งทรงบันทึกดังข้อความว่า

ยังมีอีกเรื่องหนึ่งซึ่งได้พูดกันลงความเห็นกันคือว่าด้วยชื่อแลัฎาตระกูลซึ่งในเมืองอื่น ๆ เขามีกันแบบทั่วไป แต่ในเมืองเรายังหาไม่ เห็นว่า

คุณถึงเวลาอยู่แล้วที่จะต้องจัดให้มีขึ้นการที่มีชื่อตระกูลเป็นความสะดวกมาก อย่างต่ำๆ
 ที่ใครๆ ก็ย่อมจะมองเห็นได้ คือชื่อคนในทะเบียนสนล้ามะโนครัวจะได้ไม่ปะปนกัน แต่
 อันที่จริงจะมีผลสำคัญยิ่งกว่านั้น คือจะทำให้คนเรารู้จักรากเหง้าถึงบรรพบุรุษของตน ผู้
 ได้อุตสาหกรรมก่อสร้างตัว และได้ตั้งตระกูลไว้ให้มีชื่อในแผ่นดินเราผู้เป็นเผ่าพันธุ์
 ของท่านได้รับมรดกมาแล้ว จำจะต้องประพฤตินให้สมกับที่ท่านได้ทำดีมาไว้ และ
 การที่ตั้งใจเช่นนี้ ถ้ามีชื่อที่ต้องรักษามิให้เสื่อมทราวมไปแล้ว ย่อมจะทำให้เป็น
 เครื่องยึดเหนี่ยวห่วงหัวใจ คนมิให้ตามใจตนฝ่ายเดียว จะถือว่า "ตัวใครก็ตัวใคร"
 ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว จะต้องรักษาทั้งชื่อของตัวเอง ทั้งชื่อของตระกูลด้วยอีกส่วน 1
 (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว: 2517)

เมื่อพิจารณาถึงพระราชบันทึกของพระองค์นี้แล้ว จะเห็น
 ได้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความจำเป็นและประโยชน์
 ที่คนไทยต้องมีนามสกุลใช้โดยมีพระราชประสงค์ให้มีนามสกุลเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เป็นหลักในการสืบสายต่อเนื่องกันทางบิดาผู้ให้
 กำเนิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ในทางร่วมสายโลหิตเดียวกันของบุคคลในตระกูล
 เดียวกัน
- 2) เป็นหลักช่วยก่อให้เกิดความสมานสามัคคีในหมู่คณะ
 ส่งเสริมความรักระหว่างเครือญาติผู้สืบเชื้อสายเดียวกัน
- 3) เป็นหลักจูงใจให้บุคคลประกอบความดี ละเว้นจาก
 การกระทำความชั่วเพราะเมื่อมีนามสกุลซึ่งเป็นเสมือนหลักชัยหรือสัญลักษณ์ของ
 ตระกูลทุกคนในตระกูลนั้นย่อมรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล หลีกเลี่ยงการกระทำที่
 จะทำให้เสื่อมเสียชื่อของวงศ์ตระกูล มีแต่จะกระทำแต่ความดี เพื่อเชิดชูเกียรติของ
 วงศ์ตระกูลสืบไป

จากพระราชดำรินามสกุลข้างต้นนี้ พระบาทสมเด็จพระ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขนาน
 นามสกุลพระพุทธศักราช 2456 ขึ้น กำหนดให้คนไทยทุกคนต้องมีนามสกุลหรือชื่อสกุล
 ใช้ ซึ่งมีผลให้เกิดมีบัญญัติวิธีจดทะเบียนคนเกิดคนตายและทำการสมรส และวิธี

จดทะเบียนล้มมะโนครว้ขึ้นในประเทศไทยอีกด้วย นอกจากนี้การที่คนไทยมีนามสกุล
ใช้ยังเป็นการยกฐานะให้คนไทยเท่าเทียมอารยประเทศที่เจริญแล้ว เพราะในสมัยนั้น
ชาวต่างชาติที่เจริญแล้วโดยเฉพาะในแถบตะวันตกต่างมีนามสกุลใช้แล้วเป็นส่วนมาก
และนามสกุลยังเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมของชาวไทยอีกด้วยทำให้คนไทยรู้จัก
เทือกเถาเหล่ากอวงศ์าคณาญาติของตนแม้จะแยกย้ายไปตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม
ณนั้นจะเห็นได้ว่า องค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีบุญคุณต่อ
คนไทยและประเทศไทยมากมายเหลือเกินที่ได้ทรงพระกรุณาฯ เริ่มให้คนไทยมีนามสกุล
ใช้ในรัชสมัยของพระองค์ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์นานัปการทั้งต่อประชาชนชาวไทย
เองและประเทศชาติโดยทั่วไป พระราชบัญญัตินามสกุล พ.ศ. 2456 เป็นเครื่องยืนยัน
ให้นานาอารยประเทศยอมรับว่าประเทศไทยก็เป็นประเทศที่เจริญแล้ว ไม่ใช่ประเทศ
ป่าเถื่อนไม่มีกฎหมายที่ดั่งเช่นที่หลายประเทศเข้าใจผิดอยู่

ภายหลังจากมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. 2456
แล้ว ปรากฏว่าประเพณีขนานนามสกุลได้แพร่หลายไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว
เพราะไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเวลาการใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย หรือการ
กำหนดวิธีขนานนามสกุลในพระราชบัญญัติ และเนื้อหาความสำคัญในพระราชบัญญัติ
ส่วนใหญ่ มีสาระช่วยให้ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และราษฎรได้มีหลักเกณฑ์ในการตั้งหรือ
จดทะเบียนนามสกุลได้สะดวกยิ่งขึ้น

2.1.3 สาระสำคัญในพระราชบัญญัตินามสกุล พ.ศ. 2456

หลักเกณฑ์หรือสาระสำคัญในพระราชบัญญัติขนานนามสกุล
พ.ศ. 2456 สามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) ความหมายของชื่อสกุล ตามความในมาตรา 4,5
แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้อธิบายความหมายของชื่อสกุลไว้อย่างชัดเจนพร้อมทั้งอธิบาย
ความแตกต่างระหว่างชื่อตัว ชื่อรองและชื่อสกุลอีกด้วย
- 2) การเลือกใช้ชื่อสกุล พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนด
แนวทางในการปฏิบัติไว้หลายประการ กล่าวคือ หากมีชื่อสกุลอยู่แล้วให้จดทะเบียน

ชื่อสกุลนั้น ถ้ายังไม่มีให้หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้เลือกชื่อสกุล พร้อมทั้งยื่นความประสงค์ คำขอตั้งนามสกุลต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร แต่ชื่อสกุลที่ขอตั้งต้องไม่พ้องกับพระนามพระราชวงศานุวงศ์ คล้ายคลึงกับราชทินนามอันเป็นตำแหน่งยศบรรดาศักดิ์ หรือซ้ำกับชื่อสกุลที่มีผู้ใช้หรือ จดทะเบียนไว้แล้วในแขวงอำเภอท้องที่เดียวกัน ไม่มีความหมายหยาบคาย มีพยัญชนะ ไม่เกินกว่า 10 ตัว เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนามเป็นชื่อสกุลสำหรับหญิงผู้ไม่มีญาติผู้ใหญ่ ชายที่มีชีวิตอยู่ ก็ให้เลือกใช้ชื่อสกุลของชายผู้เป็นญาติสนิทของตนหรือชายผู้เป็น ญาติห่างถัดไป กล่าวคือ ผู้หญิงไม่สามารถตั้งชื่อสกุลของตนเองได้

3) ผู้มีสิทธิใช้สกุลร่วมกัน ได้แก่ชายผู้เป็นหัวหน้า ครอบครัว ภรรยาของชายผู้นั้น บุตรหลานผู้สืบสายโลหิตเดียวกัน หรือเด็กผู้อยู่ใน อุปการะเลี้ยงดู แต่ต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่เสียก่อน สำหรับหญิงมาโดย การหย่าให้กลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน แต่หญิงมาโดยการตายของสามี ให้ชื่อ ชื่อสกุลของสามีเช่นเดิม

4) ข้อห้ามและข้อบังคับต่างๆ ได้แก่ห้ามบุคคลเปลี่ยน ชื่อตัวชื่อสกุลของตนหรือของบุตรหลานเหลนผู้สืบเชื้อสายตน จนกว่าจะได้รับอนุญาต จากทางราชการ และภายใน 6 เดือนนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ หัวหน้า ครอบครัวจะต้องจดทะเบียนชื่อสกุล ณ อำเภอท้องที่ที่อยู่ให้เรียบร้อย ส่วนเจ้าหน้าที่ ทางราชการก็มีหน้าที่ช่วยคิดชื่อสกุลให้ราษฎรผู้ต้องการเลือกใช้จดทะเบียนรับรองให้ โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียมพร้อมกับนำสำเนาไว้แก่หัวหน้าครอบครัวฉบับหนึ่ง และเมื่อพ้น 6 เดือนนับแต่วันกำหนดใช้พระราชบัญญัตินี้แล้วเจ้าหน้าที่ราชการต้องใช้ ชื่อตัว และชื่อสกุลของบุคคลนั้น ๆ ให้ถูกต้องตามที่ลงทะเบียนไว้เมื่อใดก็ตามที่ต้อง ทำหนังสือ หรือเอกสารเกี่ยวกับบุคคลนั้น

5) กำหนดการใช้พระราชบัญญัติ ตามความในมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2456 แต่หากจะต้องมีการออกกฎข้อบังคับใดเพิ่มเติม เป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราช บัญญัตินี้ต่อไป จะต้องได้รับพระบรมราชานุญาต และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.1.4 พระราชนิยมและประกาศซึ่งเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติ

นามสกุล 2456

เนื่องจากหลังจากได้มีประกาศพระราชบัญญัติขนานนามสกุล ไปเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2456 ปรากฏว่าได้มีเรื่องที่สมควรได้รับการแก้ไขและออกประกาศเพิ่มเติมในราชกิจจานุเบกษาอีกหลายประการ ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

- 1) ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติขนานนามสกุลเป็นกฎหมาย จากวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2456 ไปเป็นวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2457 เพื่อความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนให้เรียบร้อยทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2456 ในราชกิจจานุเบกษาฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2456
- 2) ราชเลขานุการในพระองค์ได้รับพระบรมราชโองการให้ประกาศแก่ผู้ที่ได้รับพระราชทานนามสกุลได้ทราบแผนผังโดยสังเขป แสดงผู้ร่วมสกุลที่มีสิทธิใช้นามสกุลร่วมกันได้ 7 ชั่วคน ประกาศ ณ วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2457
- 3) ให้เลื่อนการใช้พระราชบัญญัติขนานนามสกุลออกไปเป็นครั้งที่ 2 จากวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2457 เป็นวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับคราวแรก และเพื่อสะดวกแก่ผู้เลือกใช้นามสกุล ประกาศ ณ วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2457 ในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2457
- 4) ประกาศเรื่องการห้ามเอานามพระมหากษัตริย์ และนามราชธานี ตั้งแต่อดีต เช่นคำว่า "เทพนคร" ฯลฯ ประกาศ ณ วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2458 ในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2458
- 5) ประกาศห้ามใช้คำว่า " ณ " นำหน้านามสกุล ผู้ที่ใช้อ่อนแล้วก็ให้ถอนเสีย ถ้าผู้ใดมีความประสงค์จะใช้ก็ให้ขอพระบรมราชานุญาตก่อน

ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2458

6) ประกาศห้ามเอานามพระมหานคร มาประกอบกับคำอื่นใช้เป็นนามสกุล เช่นคำว่า "วงษนคร" ฯลฯ เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงประกาศห้ามที่เคยมีมาแล้ว และเพื่อป้องกันการใช้คำ " วงศ์กรุงเทพ" "วงศ์อยุธยา" ฯลฯ เป็นนามสกุล ประกาศ ณ วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2459

7) ประกาศให้เปลี่ยนเครื่องหมายนามสกุล " ณ กรุงเทพ " ซึ่งเป็นเครื่องหมายนามสกุลสำหรับราชสกุลเจ้านายราชวงศ์จักรี เป็น " ณ อยุธยา" เพราะคำว่า"กรุงเทพ" เป็นนามพระมหานครอันเป็นราชธานีคือ "กรุงเทพมหานครบรรพตวิดิวติศรียุธยา"ในอดีตและ"กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์" ในปัจจุบันซึ่งไม่ชี้ชัดว่าราชธานีไหน พระราชวงศ์เดิมเป็นมหาสกุลหนึ่งในพระนครศรีอยุธยาจึงควรจะใช้นามให้ตรงกับมูลเหตุให้ชัดเจน จึงเปลี่ยนจาก " ณ กรุงเทพ" เป็น"ณ อยุธยา" ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2458 เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2459

2.1.5 วิธีตั้งนามสกุลพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากจะพระราชทานพระราชบัญญัติขนานนามสกุลให้แก่ปวงชนชาวไทยแล้ว พระองค์ยังทรงมีพระราชภารกิจที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อีกด้วย ซึ่งได้แก่การพระราชทานนามสกุลแก่พระญาติวงศ์ ข้าราชการบริวารและบุคคลทั่วไป ซึ่งได้ขอรับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าขอนามสกุลพระราชทานจากพระองค์ เพื่อเป็นศิริมงคลแก่ตนเองและผู้สืบสกุลต่อไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงพระราชทานนามสกุลแก่ทุกคนที่ขอพระราชทานมานับแต่ผู้สืบสายราชวงศ์จักรีมาเป็นลำดับโดยแยกออกเป็นสายต่างๆ เริ่มนับตั้งแต่ต้นสายคือ พระราชโอรสของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลก่อนๆ พระโอรสในกรมพระราชวังบวรสถานมงคลทุกรัชกาลและผู้สืบเชื้อสายจากกรมพระราชวังบวรสถานพิมุขในรัชกาลที่ 1 นอกจากเจ้านายในราชวงศ์จักรีแล้วผู้ที่อยู่

ในข้ายได้รับพระมหากรุณาธิคุณด้วยคือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และผู้น้อยที่ทำหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานนามสกุล หรือแม้แต่ราษฎรสามัญบางคนได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานนามสกุลบ้าง ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โดยไม่เลือกว่าเป็นชาติใด ภาษาใดเช่นกัน

ในการตั้งนามสกุลแต่ละนามสกุลนั้น พระองค์ท่านจะทรงพิถีพิถันระมัดระวังในการเลือกคำเฉพาะที่ดีที่เด่น และเป็นศิริมงคล และประกอบทั้งพระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในเรื่องภาษาและวรรณศิลป์โดยเฉพาะด้านภาษาบาลีและสันสกฤต ฉะนั้นนามสกุลพระราชทานแต่ละนามสกุล จึงมีความไพเราะทั้งความหมายและด้านภาษาอย่างมาก ในการเลือกคำเพื่อมาตั้งเป็นนามสกุลพระราชทานต่าง ๆ พระองค์จะทรงตั้งให้สอดคล้องกับธรรมเนียมนิยมแต่เดิม โดยทรงพิจารณาจากชื่อผู้ขอพระราชทาน บรรพบุรุษของบุคคลนั้น ชื่อถิ่นฐาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาชีพและชื่อเสียงเรียงนามเกียรติคุณที่บรรพบุรุษต้นตระกูลได้ประกอบไว้เพื่อประกอบพระราชวิริญฉัยของแต่ละนามสกุล เพราะพระองค์ทรงถือว่านามสกุลเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาของผู้ดำรงสืบสกุลตลอดไปชั่วลูกชั่วหลานไปชั่วกาลนาน จึงควรที่นามสกุลจะได้มีส่วนสัมพันธ์แก่จิตใจและให้เป็นนิมิตไปในทางที่ดีอีกด้วย

สำหรับวิธีตั้งนามสกุลพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถ และความอุตสาหะในการเลือกคำและความหมายมาตั้งได้อย่างไพเราะงดงามทางด้านภาษาและความหมาย ทั้งยังมีวิธีการตั้งที่แยบยลซึ่งแสดงถึงความสามารถด้านอักษรศาสตร์ กวีนิพนธ์และศัพท์ภาษาต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงวิธีตั้งนามสกุลที่พระองค์ทรงใช้เพียงสังเขป

1) ทรงนำชื่อเดิมของบรรพบุรุษมาผสมกับคำอื่น โดยอาจจะเป็นชื่อ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือชื่อของบิดา มารดาของผู้ตั้งมาเป็นชื่อหนึ่งของนามสกุล ทั้งนี้พระองค์อาจจะใช้ชื่อเดิมและความหมายเดิม หรือบางครั้งก็ทรงแผลงเป็นภาษาอื่น เช่น บัว เป็นโกมุท แดง เป็นโรหิต ขาว เป็นเศวต อ้วน เป็นภิม ฯลฯ และในบางครั้ง พระองค์ก็รักษาเสียงให้คล้ายคลึงกับของเดิม แต่ความหมาย

เปลี่ยนไปก็มี เช่น ครุนิยม โดยมีบรรพบุรุษชื่อ ลอน เป็นต้น สำหรับเจ้านายชั้น
เจ้าฟ้า ก็ทรงยกให้เป็นต้นสกุลหนึ่งๆ เช่น กรมหลวงนรินทรเทวี ก็เป็นต้นราชสกุล
นรินทรกุล ณ อยุธยา พระองค์เจ้าเกษมศรีศุภโยค กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัติ ก็เป็น
ต้นราชสกุล เกษมศรี ณ อยุธยา (เทพชู ทับทอง: 2528) เป็นต้น

2) ทรงนำหน้าที่การงานหรืออาชีพเด่น ๆ ของแต่ละ
สกุลมาตั้งเป็นนามสกุล เช่น ถ้านามสกุลนั้นเคยเป็นทหารมาเก่า ก็จะทรงใช้คำผสมที่
มีความหมายเกี่ยวกับทหารได้แก่ โยธิน เสนี ณรงค์ เป็นต้น ถ้าเคยรับราชการ
เกี่ยวกับม้า ก็มักจะมีคำว่า อัศว ประกอบนามสกุลนั้น ถ้าเกี่ยวกับช้าง ก็มีคำว่า
คช หลดี เป็นต้น ผู้ประกอบอาชีพแพทย์ ก็มักจะมีคำว่า เวช แพทย์ ประกอบอยู่ด้วย
แต่ถ้ามีอาชีพเป็นพ่อค้า ก็มักจะมีคำว่า วาณิช พานิช เป็นต้น

3) ทรงนำชื่อสถานที่ที่ผู้ขอพระราชทานนามสกุล เช่น
เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง เช่น เคยเป็นเจ้าเมืองหรือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเป็นเจ้าผู้ครองนคร หรือเมืองนั้น มาเป็นชื่อนามสกุล โดย
เติมคำว่า ณ ไว้ข้างหน้า เช่น ณ นคร ณ ถลาง ณ ระนอง ณ บางช้าง
ณ สงขลา เป็นต้น

การพระราชทานนามสกุลของพระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นี้ นอกจากจะทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ต่อพลกนิกรชาวไทย
และข้าราชการบริวารแล้ว พระองค์ยังทรงมีพระเมตตาต่อชนต่างชาติอื่นๆ ที่เข้ามาพึ่ง
พระบรมโพธิสมภาร และต้องการขอพระราชทานนามสกุลไทย เพื่อเป็นศักดิ์ศรีแก่
ครอบครัว และวงศ์ตระกูลอีกด้วย และในการตั้งนามสกุลใหม่ให้แก่ชนเหล่านี้
พระองค์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะเป็นอย่างมากที่จะแปลงเสียงนามสกุลเดิมที่เป็น
เสียงภาษาต่างประเทศ ให้เป็นนามสกุลไทยได้อย่างแนบเนียนไม่ขัดเขิน ซึ่งจะ
เห็นได้จากวิธีตั้งนามสกุลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ทรงเลียนเสียงสกุลเดิมโดยใช้คำไทยที่มีเสียง
ใกล้เคียงกัน เช่น นามสกุลเดิม Daluz พระองค์จะตั้งเป็น ลุดันันท์ แซ่เล่า ทรง
ตั้งเป็น เลาะห์... แซ่ลีม ทรงตั้งเป็นลิมป... เป็นต้น

2) ทรงรักษาความหมายของนามสกุลเดิมไว้ แต่ทรงเลือกใช้คำภาษาไทยที่มีความหมาย เหมือนนามสกุลเดิม เช่น นามสกุล De Lion ซึ่ง Lion แปลว่า สิงโต ก็ทรงตั้งเป็น สิงหัต แซ่กิม กิมแปลว่าทอง ก็ทรงตั้งเป็น เหม สุวรรณ หรือ กาญจน เป็นต้น

3) ทรงรักษาความหมายของชื่อผู้ตั้งเป็นหลัก แต่ทรงใช้คำไทยมาตั้งนามสกุล เช่น นายจู้ เป็นผู้ขอพระราชทาน "จู้" แปลว่าพลอย ก็ทรงตั้งเป็น จินดาศิริ เป็นต้น

4) ทรงรักษาเสียงของชื่อผู้ขอพระราชทานเป็นหลัก และเลือกใช้คำภาษาไทยที่มีเสียงใกล้เคียงกัน เช่น นายก่ง เป็นผู้ขอพระราชทานนามสกุล ก็ทรงตั้งเป็นนามสกุล กงกะนั้นนั นายชีว เป็นผู้ขอพระราชทานนามสกุลก็ตั้งเป็น ศิวัชคริยานนท์ เป็นต้น

สำหรับนามสกุลพระราชทานทุกนามสกุลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จะทรงเขียนอักษรโรมันที่เคยเทียบเสียงไว้ กับพยัญชนะและเสียงสระของไทยกำกับไว้ด้วย เพื่อที่ว่าผู้ใช้นามสกุลเดียวกันจะได้เขียนนามสกุลเป็นภาษาอังกฤษได้ตรงกัน เทพชู ทับทอง (2528) กล่าวว่า รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานนามสกุลให้แก่ผู้ขอพระราชทานนามสกุลกว่า 5600 นามสกุลทีเดียว ซึ่งผู้ที่สนใจอาจจะหาดูได้จากหนังสือ อักษรานุกรม นามสกุลพระราชทานในรัชกาลที่ 6 (คณะกรรมการฯ 2529) ซึ่งรวบรวมรายชื่อนามสกุลพระราชทานโดยทำอักษรานุกรม ตั้งแต่ ก ถึง ฮ จนครบบริบูรณ์

2.2 ประวัติและความเป็นมาของแซ่จีน

2.2.1 ความหมายของคำว่า"แซ่"

เลียง เสถียรสุด (2529:47) กล่าวถึงคำว่าแซ่ของจีนว่า "คำว่าแซ่ ซึ่งแปลว่านามสกุลนั้น ตามตัวเขียน เป็นคำผสมมาจากคำว่า"หญิง" กับคำว่า "กำเนิด" และมีคำอธิบายสั้น ๆ ว่า "การกำเนิดของคนจำต้องมาจากหญิง" ฉะนั้นคำว่า "แซ่" ก็คือนามของคนคนหนึ่ง ซึ่งเกิดจากหญิงคนหนึ่งนั่นเอง แต่ถ้าหญิงนั้นให้กำเนิดคนหลาย ๆ คน หลาย ๆ คนนั้นก็มีนามคำเดียวกัน เห็นจะ

ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีชื่อเฉพาะของแต่ละคนอีกชื่อหนึ่ง ยกให้นามที่เกิดจากหญิงนั้นเป็นนามที่ใช้ร่วมกัน ไม่ว่าจะมียี่สิบคน"

จากข้อความข้างต้น เลียง เสถียรสุดได้อธิบายความหมายและสาเหตุของแซ่ไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากตำราและหนังสือในประเทศไทยที่กล่าวถึงประวัติแซ่ของจีนมีไม่มากนัก เราจึงทราบประวัติของแซ่พอสังเขปดังต่อไปนี้

ส่วนของประเทศจีนที่เริ่มใช้แซ่เป็นครั้งแรกกล่าวกันว่า อยู่ในแถบกลางในลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง และลุ่มแม่น้ำฮวงโห ในสมัยก่อนจีนชื่อองค์ต่อมาในสมัยราชวงศ์จิวได้มีการส่งเสริมให้ใช้แซ่กันมาก แซ่ที่เก่าแก่ที่สุดมี 11 แซ่ด้วยกัน ซึ่งชื่อแซ่แต่ละแซ่ผสมกับคำว่า "หญิง" ทั้งสิ้น แต่ในปัจจุบัน แซ่ที่แพร่หลายมีเกินกว่า 100 แซ่ และแซ่เหล่านั้น ยังมีการออกเสียงแตกต่างกันไปตามภาษาจีนที่ใช้ต่างกันอีกด้วย เช่น จีนแต้จิ๋ว เรียก แซ่อี้ง จีนแคะเรียก แซ่หวัง เป็นต้น

2.2.2 ที่มาของแซ่หรือนามสกุลจีน

ชาวจีนมีวิธีนำความหมายต่างๆ มาตั้งเป็นชื่อแซ่อยู่หลายวิธี วิธีที่สำคัญมีดังนี้

1) ชื่อแซ่บางแซ่ได้มาจากสถานที่ ได้แก่ ชื่อเมือง เช่น แซ่จิ้น (จิ้นเป็นชื่อเมืองโบราณในประเทศจีน)

2) ชื่อแซ่บางแซ่ได้มาจากการนำชื่อบุคคลสำคัญมาตั้งเป็นชื่อแซ่ ได้แก่ ชื่อกษัตริย์ เช่น แซ่จ้อ (จ้อเป็นชื่อกษัตริย์) ในสมัยก่อนจีนชื่อองค์ต่อจ้อมทัพ เช่น แซ่ชิว (ชิวเป็นชื่อจ้อมทัพ ชิวยังกู่ ในสมัยราชวงศ์ถัง) เป็นต้น

3) ชื่อแซ่บางแซ่ ได้มาจากการนำธรรมชาติรอบ ๆ ตัวมาตั้งเป็นชื่อแซ่ ได้แก่ แม่น้ำ เช่น แซ่ก้ง (ก้ง แปลว่า แม่น้ำ) ต้นไม้ เช่น แซ่หลิว (หลิวเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง) เป็นต้น

4) ชื่อแห่บางแห่ ได้มาจากการนำสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัว มาตั้งเป็นชื่อแห่ เช่น แห่เบ๊ (เบ๊ แปลว่า ม้าเร็ว) แห่กิม (กิม แปลว่า ทอง) แห่เกี้ยว (เกี้ยว แปลว่า สูง ใหญ่ เป็นต้น)

5) ชื่อแห่บางแห่ได้มาจากการนำชื่ออาชีพหรือการงาน ของตนมาตั้งเป็นชื่อของแห่ เช่น แห่กู่ (กู่ แปลว่า พ่อค้า) เป็นต้น

6) นายเหลียง (2528:69) กล่าวว่า คนจีนบางคน เกิดมายากจนไม่มีเงินทองจะไปซื้อสินค้าไปแต่งภรรยา ก็จำเป็นต้องขายตัวไปเป็น ลูกเขยเขา คือไปเป็นสามีเขาโดยไปอยู่บ้านผู้หญิง เหมือนดังผู้หญิงที่ขายตัวให้แก่ผู้ชาย จึงไม่มีสิทธิ์มีเสียงอะไรทั้งหมด และถือแห่ของผู้หญิง เป็นแห่ซึ่งลูกหลานจะใช้ สืบต่อไป

7) คนจีนบางคนอาจจะใช้แห่เดิมอยู่ก่อน แต่ภายหลัง ถูกจับไปเป็นเชลยในสงคราม หรือบางคนได้สมัครเป็นคนรับใช้ของเจ้านาย ต่อมาก็ เปลี่ยนไปใช้แห่ของเจ้านายแทนก็มี

8) แห่บางแห่ก็สืบความหมายไม่ได้ เช่น แห่แต้ แห่บ้าง แห่ฉั่ว เป็นต้น

2.3 เปรียบเทียบนามสกุลไทยกับแห่จีน

จากประวัติของนามสกุลไทยและแห่จีน ทำให้เราพอสรุปได้ว่าการใช้แห่ของจีน และการใช้นามสกุลของไทยมีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือ ในวัฒนธรรมไทย คนที่จะใช้นามสกุลเดียวกันจะต้องเป็นผู้ที่สืบสายโลหิตเป็นพี่น้องกัน บุคคลอื่นที่จะใช้นามสกุลเดียวกันได้ก็ต้องเป็นบุตรบุญธรรมหรือผู้อยู่ในอุปการะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ซึ่งต้องขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงจะมีสิทธิใช้นามสกุลร่วมกันได้ แต่สำหรับแห่ของจีนนั้น คนที่ใช้แห่ร่วมกันไม่จำเป็นต้องสืบสายมาจากสายโลหิตเดียวกัน ก็สามารถใช้แห่ร่วมกันได้ ฉะนั้นคนที่ใช้แห่ร่วมกันของจีน จึงมี 2 ประเภท คือ ผู้ที่สืบสายโลหิตเดียวกัน กับ คนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นญาติกัน โดยอาจจะ อยู่หมู่บ้านเดียวกัน เป็นเชลยในสงคราม เป็นคนใช้ของเจ้านาย เป็นต้น

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ประยูทธ
สิทธิพันธ์ 2515:32) ได้ทรงพระราชนิพนธ์เปรียบเทียบนามสกุลกับแซ่ของจีนไว้อย่าง
ละเอียด เนื่องจากได้มีผู้วิจารณ์การออกพระราชบัญญัติขนานนามสกุลไปในทำนองว่า
เป็นพระราชนิยมตามประเพณีการใช้ชื่อแซ่ของจีน พระองค์ทรงชี้ให้เห็นข้อแตกต่าง
อย่างสำคัญของแซ่จีนและนามสกุลไทย ขณะเดียวกันก็ทรงเน้นให้เห็นพระราชประสงค์
ที่ให้มีนามสกุลใช้ในหมู่คนไทยก็เพื่อเป็นเครื่องกระตุ้นให้บุคคลมีความรักในเกียรติ มี
ความสมัครสมานสามัคคี ให้มีความมุ่งมั่นที่จะประกอบความดีในหมู่คนไทยยิ่งๆ ขึ้นไป

พระองค์ทรงอธิบายว่า "แซ่" ตรงกับคำว่า "แคลน"

(Clan) ของพวกสก็อต "ไทร็บ" (Tribe) ของพวกอังกฤษ หรือ "โทเทม"
(Totem) ของพวกอินเดียนแดงในอเมริกา คือ บ่งให้เห็นความเป็นหมู่คณะ ความ
เป็นพวกหรือสำนักเดียวกัน เพื่อช่วยกันเมื่อเกิดการบุกรุกหรือเพื่อป้องกันคนต่างพวก
แซ่จึงไม่ได้หมายถึงหรือแปลว่าเป็นญาติตั้งเข้าใจกัน ต่างกับนามสกุล ซึ่งตรงกับ
ภาษาอังกฤษว่า Family แสดงถึง การมีบรรพบุรุษร่วมกัน มีความผูกพันเป็นญาติด้วย
การร่วมสายโลหิต ด้วยความรักและความเมตตาของผู้มีอาวุโสกว่า และด้วยความ
เคารพของผู้มีวัยเยาว์กว่า นามสกุลจึงมีขึ้นบนรากฐานของความรักมิใช่บนรากฐาน
ของความกลัว หรือการรุกราน เช่น พวกที่ถือแคลน หรือชื่อแซ่ ซึ่งมีการทำให้เกิด
การแตกแยกหรือแตกร้างภายในชาติ

จากพระราชนิพนธ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัชกาลที่ 6
ทรงปฏิเสธเรื่องนามสกุลของคนไทยว่าเอาอย่างมาจากแซ่ของจีน พร้อมทั้งทรงชี้ให้
เห็นความแตกต่างการใช้นามสกุลของไทย และ แซ่ของจีนอย่างชัดเจน

นอกจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 6 แล้ว ภาสิด จิตรภาษา (2530:79) ก็ได้เปรียบเทียบนามสกุลไทยและ
แซ่จีนด้วย โดยกล่าวว่า "แซ่กับนามสกุลไม่เหมือนกัน แซ่นั้นเป็นชื่อของบ้านหรือสำนัก
เช่น บ้านหนึ่งเป็นบ้าน ก คนในบ้านนั้นก็แซ่ ก ทั้งหมด ไม่จำเป็นต้องเป็น
สังคญาติกัน แต่นามสกุลนั้นต้องเป็นผู้สืบสายโลหิตจากกัน"

2.4 จากแซ่ถึงนามสกุล

2.4.1 การอพยพของชาวจีนเข้าสู่ประเทศไทย

ชาวจีนได้อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร

พระมหากษัตริย์ไทยเป็นเวลานานหลายศตวรรษมาแล้ว จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิจิตร แสงประสิทธิ์ (2519:32) กล่าวว่า ชาวจีนได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้วด้วยสาเหตุหลายประการ กล่าวคือ ประเทศจีนได้เกิดความอดอยากแร้นแค้น เกิดภัยธรรมชาติ และประกอบกับเกิดภาวะยุ่งยากทางการเมืองในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 นอกจากนี้ ในช่วงนั้นได้มีการเดินเรือกลไฟจากประเทศจีนตอนใต้มายังประเทศไทยและประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจำนวนมากอีกด้วย ด้วยเหตุข้างต้น จึงทำให้มีคนจีนอพยพออกจากประเทศจีนมาตั้งรกรากในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ชาวจีนที่อพยพมาตั้งรกรากในประเทศไทยนี้ ประกอบด้วยชาวจีนหลายกลุ่มภาษา ชาวจีนกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดอพยพมาจากแคว้นกวางตุ้งและฟูเจี้ยน ซึ่งพูดภาษาแต้จิ๋วมากที่สุด รองลงมาได้แก่ชาวจีนที่พูดภาษาฮกเกี้ยน กวางตุ้ง แคะ และไหหลำ ตามลำดับ

ดังได้ทราบแล้วว่าชาวจีนในประเทศไทยต่างมี "แซ่" ใช้แต่เดิมตั้งแต่อยู่ประเทศจีนแล้ว และเมื่อชาวจีนเหล่านี้ได้อพยพจากเมืองต่างๆ ในประเทศจีน ก็ยังคงใช้ "แซ่" แบบของจีนอยู่ เช่น พวกแซ่จู มาจากเมืองไผ่ก๊ก พวกแซ่ฮ้อ มาจากเมืองโล่วกิง พวกแซ่ลี่ มาจากเมืองหล่งไซ เป็นต้นและเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้คนไทยทุกคนต้องมีนามสกุลรวมทั้งชาวต่างชาติที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในพระองค์ด้วย ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเหล่านี้รวมทั้งชาวจีนบางคนด้วยต่างก็ขอตั้งนามสกุลไทย แต่อย่างไรก็ตามยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่า ชาวจีนเริ่มหันมาใช้นามสกุลไทยตั้งแต่เมื่อไหร่ แต่จากประวัติคนจีน ซึ่ง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (2530) ได้เล่าไว้ในเรื่อง "คนจีนในทรศณะของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์" กล่าวว่า ในสมัย

จอมพล. อดุลยเดชวิกรมฯ มีการเปลี่ยนชื่มาเป็นนามสกุลกันมาก ด้วยสาเหตุทางด้านการเมือง ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไปในเรื่องสาเหตุการเปลี่ยนจากแซ่จีนมาเป็นนามสกุลไทย

2.4.2 เหตุของการเปลี่ยนจากแซ่จีนมาเป็นนามสกุลไทย

นับแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้

พระราชทานพระราชบัญญัตินามสกุลไทยปีพ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่คนไทยเริ่มมีนามสกุลใช้เช่นเดียวกับอารยประเทศ คนไทยเป็นจำนวนมากได้ขอตังนามสกุลใช้ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัตินี้มีเพียงแต่ส่งเสริมให้คนไทยทั่วไปมีนามสกุลใช้เท่านั้น ยังส่งเสริมให้คนไทยเชื้อสายอื่นได้แก่ คนไทยที่เกิดในประเทศไทย โดยมีบรรพบุรุษคนไทยที่แต่งงานกับชาติอื่น หรือคนชาติอื่นซึ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยจนได้รับสัญชาติไทย ซึ่งเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในพระองค์ตั้งนามสกุลด้วย ดังจะเห็นได้จากนามสกุลพระราชทาน นามสกุลหลายนามสกุล ซึ่งเจ้าของนามสกุลเป็นชาวต่างชาติที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะชาวจีนได้ขอพระราชทานนามสกุลโดยเปลี่ยนจากแซ่เดิมและวิธีตั้งนามสกุลใหม่ส่วนใหญ่ ยังคงรักษาเค้าเดิมของแซ่เดิมไว้ ดังได้กล่าวข้างต้นมาแล้ว ฉะนั้นชาวจีนในประเทศไทย จึงน่าที่จะเริ่มมีนามสกุลใช้เช่นเดียวกับชาวไทยอื่น ๆ ในสมัยนั้นเช่นกัน

ส่วนสาเหตุที่ชักนำให้คนไทยเชื้อสายจีนนิยมเปลี่ยน"แซ่" มาเป็นนามสกุลไทยนั้น มีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน คือ

1) คนจีนทุกคนเมื่ออพยพเข้ามาตั้งรกรากอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามกฎหมายไทย คนเหล่านี้ล้วนต้องเสียภาษีบุคคลต่างด้าว แต่เมื่ออยู่ไปนานๆ ครอบครัวจีนบางครอบครัว ก็ไม่อยากเสียภาษีอีกต่อไป จึงจดทะเบียนลูกที่เกิดในเมืองไทยเป็นสัญชาติไทย และถือโอกาสขอเปลี่ยนจากแซ่มาเป็นนามสกุลไทยเลยก็มี

2) ครอบครัวจีนบางครอบครัว เมื่อตั้งรกรากอยู่ในเมืองไทยนานๆ ไป มีความสุขสบายมีหลักฐานที่มั่นคง ก็ไม่คิดกลับไปอยู่ประเทศจีนอีกแล้ว ก็ขอโอนสัญชาติและเปลี่ยนนามสกุลเป็นไทยเช่นกัน

3) ดุสิต น้ำฝน (2530:71) กล่าวไว้ในเรื่อง "การผสมผสานของจีนในสังคมไทย" ว่า การที่คนไทยเชื้อสายจีนขอเปลี่ยนจากชื่มาเป็นนามสกุลไทย เป็นเพราะเกิดอับอายในชาติกำเนิดของตน โดยเฉพาะลูกจีนที่เกิดในประเทศไทยต่างรู้สึกว่าจะตนเองอยู่บนทางสองแพร่ง ความที่เกิดมาอยู่ระหว่าง 2 วัฒนธรรม จึงกลายเป็นคน 2 วัฒนธรรมปนเปกันระหว่างวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมไทย จะเป็นจีนก็ไม่ใช่ไทยก็ไม่เชิง เมื่อเขาเหล่านั้นถูกส่งเข้าโรงเรียนไทย ในระยะแรกๆ มักจะถูกล้อเลียนจากเพื่อนว่าเป็นเจ๊กบ้าง ไ้อ้ตีหรืออาหมวยบ้าง เนื่องจากยังใช้ชื่อและแซ่เป็นจีนอยู่ เมื่อเข้าเรียนในโรงเรียนไทยสักระยะหนึ่ง ก็มักจะมีการขอเปลี่ยนชื่อและแซ่เป็นชื่อและนามสกุลไทยเสียส่วนใหญ่ หรือไม่ก็ขอไปใช้นามสกุลของญาติที่เปลี่ยนเป็นนามสกุลไทยแล้วก็มี (ดุสิต น้ำฝน 2530:71)

4) ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ (2530:37-38) กล่าวว่าในปี พ.ศ. 2484 ประเทศไทยได้เข้าร่วมสงคราม มหาเอเซียบูรพาและมีสัมพันธไมตรีกับประเทศญี่ปุ่นทั้งในการทูต การเมือง และการทหาร ประเทศญี่ปุ่นนอกจากจะประกาศสงครามกับประเทศอเมริกาและอังกฤษแล้วยังได้ประกาศสงครามกับประเทศจีนด้วย และเมื่อญี่ปุ่นยกกองทัพผ่านเข้ามาในประเทศไทยเพื่อไปรบกับประเทศอังกฤษที่พม่า ทหารญี่ปุ่นที่เคยผ่านสมรภูมิลือตในประเศจีนและเคยรบกับทหารจีนมาแล้ว ย่อมจงเกลียดจงชังชาวจีน เมื่อมาเห็นคนจีนอยู่เต็มประเทศไทย และอยู่อย่างมีความสุข มีอิสระเสรีเช่นชาวไทยอื่น ๆ ก็เกิดความไม่ไว้วางใจคนจีนเหล่านั้น

ทางกองทัพญี่ปุ่นได้เคยขอร้องให้รัฐบาลไทยดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับคนจีนในประเทศไทย แต่รัฐบาลไทยได้ทำเฉยเสีย ฉะนั้นทหารญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศไทย จึงใช้อำนาจทางทหาร จับเอาคนจีนที่สงสัยว่าจะไม่ซื่อกับทหารและกองทัพญี่ปุ่นมาลงโทษโดยพลการ มีการทรมานด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ จนได้รับบาดเจ็บและบางคนถูกทรมานจนตายก็มี

รัฐบาลไทยแม้จะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าวของญี่ปุ่น แต่ไม่สามารถดำเนินการใดได้ เพราะเกรงใจกองทัพญี่ปุ่นจึงได้แต่เพียงช่วยเหลือคนจีนในประเทศไทยเท่าที่จะช่วยได้และเป็นไปอย่างลับๆ เมื่อรู้ว่าญี่ปุ่น

สงฆ์คนจีนคนใดรัฐบาลก็จะส่งคนไปส่งข่าวให้หนีไปหรือพาไปหลบซ่อนในที่ปลอดภัย ทั้งยังแนะนำให้คนจีนเปลี่ยนชื่อจีนและแซ่จีนมาใช้ชื่อไทยและนามสกุลของไทยเสีย ฉะนั้นในสมัยนั้นคนจีนเป็นจำนวนมากจึงได้ขอเปลี่ยนจากชื่อจีนและแซ่จีน มาเป็นชื่อไทยและนามสกุลไทยเป็นจำนวนมาก เพื่อปกปิดฐานะที่แท้จริงของตน

5) ประมาณปี พ.ศ. 2511 รัฐบาลไทยในสมัยนั้นมี จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เปลี่ยนจากแซ่จีนมาเป็นนามสกุลไทยจึงมีการ เปลี่ยนแซ่จีนมาเป็นนามสกุลไทย เป็นจำนวนมากเช่นกัน

6) เมื่อคนไทยและคนจีนอยู่ร่วมสังคมกันย่อมมีการ แต่งงานระหว่างชาวไทยและชาวจีน โดยอาจจะเป็นหญิงไทยแต่งงานกับชายจีนหรือ หญิงจีนแต่งงานกับชายไทย และในกรณีหลังนี้ หญิงจีนนั้นเมื่อแต่งงานแล้วย่อมต้อง เปลี่ยนมาใช้นามสกุลของสามี ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายไทย จึงทำให้คนจีนมาใช้นามสกุลไทยเพิ่มขึ้นเช่นกัน

7) เกิดจากการเอาอย่างกัน เมื่อมีคนจีนเปลี่ยนจาก แซ่มาใช้นามสกุลไทยมากขึ้น และการใช้นามสกุลไทยได้ส่งผลดีและเกิดประโยชน์ต่อ คนจีนเหล่านั้น พรรคพวกเพื่อนฝูงและญาติของคนจีนเหล่านั้นก็มักจะเปลี่ยนจากแซ่มาใช้นามสกุลไทยด้วย

จากแหล่งข้อมูลซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลมาทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า นามสกุลไทยเป็นจำนวนมากล้วนเปลี่ยนมาจากแซ่ทั้งสิ้น และ นามสกุลที่ใช้ในปัจจุบันมีจำนวนมากกว่าแซ่ของจีนมาก และในอนาคตน่าจะมีคนใช้แซ่ ของจีนน้อยลงเรื่อยๆ เพราะเป็นที่สังเกตได้ว่า ในปัจจุบันคนจีนในประเทศไทยหรือ คนไทยเชื้อสายจีนต่างก็ยังคงนิยมเปลี่ยนจากแซ่ของจีนมาเป็นนามสกุลไทยเป็น จำนวนมากทุกๆวัน